

MIJN ZUS WOONT OP DE SCHOORSTEENMANTEL

**ANNABEL
PITCHER**

**MIJN ZUS
WOONT
OP DE
SCHOOR
STEEN
MANTEL**

Oorspronkelijke titel *My Sister Lives on the Mantelpiece*

Tekst © 2011 Annabel Pitcher

Oorspronkelijk uitgegeven bij Orion Children's Books, Londen

Nederlandse vertaling © 2011 Ellis Post Uiterweer en

Pimento en Mistral, Amsterdam

Omslagbeeld Tanner Productions / Corbis

Omslagontwerp twelph.com

Opmaak binnenwerk Peter de Lange

ISBN 978 90 499 2443 0

NUR 302/285

www.uitgeverijpimento.nl

www.uitgeverijmistral.nl

www.twitter.com/Pimento_Carry

www.twitter.com/Mistral_boeken

Pimento en Mistral zijn imprints van FMB uitgevers bv

Voor mijn ouders, dankzij wie ik zover ben gekomen

1

Mijn zus Rose woont op de schoorsteenmantel. Nou ja, stukjes van haar dan. Drie vingers, haar rechterelleboog en haar knieschijf liggen begraven op een begraafplaats in Londen. Mijn ouders kregen heel erge ruzie toen de politie delen van haar had gevonden. Mam wilde een graf waar ze naartoe kon. Maar pap wilde een crematie en de as in zee strooien. Dat heeft Jasmine me tenminste verteld. Zij kan zich er meer van herinneren dan ik. Ik was nog maar vijf toen het gebeurde, en Jasmine tien. Jasmine was Rose' tweelingzus. Volgens mijn ouders is ze dat nog steeds. Na de begrafenis hebben ze Jas nog jarenlang hetzelfde gekleed, in de bloemetjesjurken, de vestjes en de platte schoenen met gespen waar Rose zo dol op was. Ik denk dat mijn moeder daarom eenenzeventig dagen geleden is weggelopen met de man van de praatgroep. Toen Jas op haar vijftiende verjaardag haar haren liet afknippen, ze roze liet verven en een neuspiercing liet zetten, leek ze helemaal niet meer op Rose, en mijn ouders konden daar niet zo goed tegen.

Ze hebben ieder vijf stukjes. Mijn moeder heeft ze in een witte doods-kist gestopt, onder een witte grafsteen waarop staat: MIJN ENGEL. Mijn vader heeft een sleutelbeen laten verbranden, twee ribben, een stukje schedel en een kleine teen; de as is in een gouden urn gestopt. Ze hebben dus allebei hun zin gekregen, maar toch zijn ze daar niet gelukkig mee. En dat is niet echt een verrassing. Mijn moeder zegt dat ze helemaal depri wordt van een bezoekje aan de begraafplaats. En elk jaar,

op die datum, wil mijn vader de as gaan uitstrooien, maar verandert dan op het laatste moment van gedachten. Wanneer Rose op het punt staat in zee te worden gemikt, lijkt er altijd iets te gebeuren. Een keer in Devon was er ineens een school zilverige vissen die eruitzagen alsof ze niet konden wachten met het naar binnen werken van mijn zus. En een keer in Cornwall poepte een meeuw op de urn, net toen mijn vader die wilde openmaken. Ik moest lachen, maar omdat Jas zo verdrietig keek, hield ik daarmee op.

We gingen weg uit Londen, om er niet steeds mee geconfronteerd te worden. Mijn vader kende via via een man die hem misschien kon helpen. Die belde hem op en bood hem in het Lake District een baan in de bouw aan. In Londen was mijn vader al tijden werkloos. We zitten in een recessie. Dat betekent dat het land geen geld heeft en er bijna niets wordt gebouwd. Toen hij die baan in Ambleside kreeg, verkochten we ons appartement en huurden een huis. Mijn moeder lieten we in Londen achter. Ik wedde met Jas om vijf pond dat mam ons zou komen uitzwaaien. Toen ik verloor, hoefde ik niet te betalen. In de auto stelde Jas voor 'ik zie, ik zie wat jij niet ziet' te spelen, maar ze kon niets verzinnen wat met een R begon, ook al zat Roger op mijn schoot te spinnen alsof hij haar een aanwijzing wilde geven.

Het is hier heel anders. Er zijn enorme bergen, zo hoog dat ze in de billen van God kunnen prikken, en honderden bomen, en het is er stil.

'Er is hier niemand,' zei ik toen we het huisje aan de kronkelweg vonden en ik uit het raampje keek of er iemand om mee te spelen was.

‘Er zijn hier geen moslims,’ verbeterde mijn vader me, en voor de eerste keer die dag lachte hij.

Jas en ik lachten niet mee toen we uitstapten.

Ons huis lijkt totaal niet op ons appartement in Finsbury Park. Het is wit en niet bruin. Het is groot en niet klein, het is oud en niet nieuw. Op school is tekenen mijn lievelingsvak, en als ik de gebouwen als mensen zou tekenen, zou ik van het huis een maf oud omaatje maken, met een tandeloze lach. Het appartement zou een ernstige soldaat zijn, in een mooi uniform en geperst tussen allemaal precies dezelfde mannen. Mijn moeder zou dat prachtig vinden. Ze is docent op een kunstacademie, en als ik haar zo’n tekening stuurde, zou ze die aan alle studenten laten zien.

Ook al blijft mijn moeder in Londen, toch was ik blij om uit dat appartement te verhuizen. Ik had een heel klein kamertje, maar ik mocht niet ruilen met Rose omdat ze dood is en haar spullen heilig zijn. Dat zeiden ze altijd wanneer ik om die kamer vroeg. *De kamer van Rose is heilig, James. Je mag daar niet naar binnen, James. Die kamer is heilig.* Ik weet niet wat er nou zo heilig is aan een stel oude poppen, een stinkend roze dekbed en een kale knuffelbeer. Het voelde niet heilig toen ik een keer na school op het bed van Rose ging springen. Van Jas moest ik ermee ophouden, maar ze beloofde het niet te verklappen.

Toen we waren uitgestapt, bleven we staan kijken naar ons nieuwe thuis. De zon ging al onder, de bergen hadden een oranje gloed, en ik zag ons in de ramen: mijn vader, Jas, en mezelf met Roger in mijn armen. Heel eventjes kreeg ik hoop dat dit het begin was van een spiksplinternieuw leven, en dat

van nu af aan alles oké zou zijn. Mijn vader pakte een koffer, haalde de sleutel uit zijn zak en liep het tuinpad op. Jas grijnsde naar me, gaf Roger een aai en ging vervolgens achter pap aan. Ik zette de kat neer. Meteen kroop hij onder een struik, en zijn staart stak eruit terwijl hij door de bladeren scharrelde.

‘Kom nou!’ riep Jas, en ze draaide zich om bij de deur onder het luifeltje. Ze stak haar hand uit toen ik naar haar toe rende. Samen stapten we naar binnen.

Jas zag het het eerst. Ik voelde haar arm verstijven. ‘Thee?’ vroeg ze met een piepstemmetje. Ze hield haar blik op iets in de hand van mijn vader gevestigd. Hij zat gehurkt op de grond van de woonkamer, en overal lagen kleren, alsof hij in grote haast zijn koffer had uitgepakt. ‘Waar is de ketel?’ vroeg ze, in een poging om gewoon te doen.

Mijn vader keek niet op van de urn. Hij spuugde erop, en poetste vervolgens met zijn mouw het goud op totdat het glom en blonk. Toen zette hij mijn zus op de schoorsteenmantel, die net zo roomkleurig en stoffig was als die in het appartement in Londen. Hij fluisterde: ‘Welkom in je nieuwe huis, lieverd.’

Jas nam de grootste kamer. In de hoek heeft die een oud open haardje. Er is ook een kast waarin ze al haar nieuwe zwarte kleren kwijt kan. Aan de balken van de zoldering heeft ze een windgong gehangen en die tinkelt als je ertegen blaast. Ik vind mijn kamer fijner. Die kijkt uit over de achtertuin, waar een krakende appelboom staat, en er is ook een vijvertje. De vensterbank is heel erg breed. Daar heeft Jas een kussen op gelegd. Op onze eerste avond in het huis bleven we daar heel

lang naar de sterren zitten kijken. In Londen had ik de sterren nooit gezien. Het licht van de gebouwen en de auto's maakte het onmogelijk om zulke dingen te zien. Hier zijn de sterren heel helder. Jas heeft me alles over sterrenbeelden verteld. Ze is gek op horoscopen en leest de hare elke dag op internet. Dan weet ze wat er die dag gaat gebeuren.

'Maar dan is het geen verrassing meer,' had ik een keer in Londen gezegd, toen Jas deed alsof ze ziek was omdat er in haar horoscoop iets stond over een onverwachte gebeurtenis.

'Daar gaat het nou juist om,' had ze gezegd voordat ze weer in bed stapte en de dekens over haar hoofd trok.

Jas is Tweeling, en dat is raar omdat ze geen tweeling meer is. Ik ben Leeuw. Jas ging op haar knieën op het kussen zitten en wees door het raam het sterrenbeeld Leeuw aan. Het leek totaal niet op een dier, maar Jas zei dat, als ik van streek was, ik moest denken aan de zilveren leeuw boven mijn hoofd. Dan zou alles goed komen. Ik wilde vragen waarom ze dat allemaal zei als pap ons een Nieuw Begin had beloofd, maar toen dacht ik aan de urn op de schoorsteenmantel en durfde ik niet meer. De volgende morgen trof ik een lege wodkaflles in de vuilnisbak aan, en meteen besepte ik dat het leven in het Lake District precies hetzelfde zou zijn als het leven in Londen.

Dat was twee weken geleden. Mijn vader heeft behalve de urn ook de oude foto's en een paar van zijn kleren uitgepakt. De verhuizers deden de grote dingen zoals de bedden en de bank, en Jas en ik deden verder alles. De enige dozen die we niet hebben uitgepakt, zijn die waarop staat: HEILIG. Die

staan in de kelder, met plastic zakken eromheen om ze droog te houden voor het geval er een overstroming komt of zoiets. Toen we de kelderdeur dichttrokken, kreeg Jas vochtige ogen.

‘Vind jij het niet erg?’ vroeg ze.

‘Nee,’ zei ik. ‘Rose is dood.’

En toen trok Jas een gezicht. ‘Dat woord moet je niet gebruiken, Jamie.’

Ik zou niet weten waarom niet. Dood. Dood. Dood, dood, dood. Mijn moeder zegt: overleden. Gegaan naar ergens waar het beter is, zegt mijn vader. Hij gaat nooit naar de kerk, dus ik snap niet waarom hij dat zegt. Tenzij hij een doodskest of een urn bedoelt met ‘ergens waar het beter is’.

Mijn therapeut in Londen zei dat ik in de ontkenningfase zit en nog last heb van een shock. Ze zei dat het op een dag zou doordringen en dat ik dan zou gaan huilen. Blijkbaar heb ik niet meer gehuild sinds 9 september vijf jaar geleden, de dag dat het gebeurde. Vorig jaar hebben mijn ouders me naar dat dikke mens gestuurd omdat ze het gek vonden dat ik nooit om Rose huilde. Ik had willen vragen of zij zouden huilen om iemand die ze zich niet konden herinneren, maar wist dat nog net binnen te houden.

Niemand schijnt dat te snappen. Ik herinner me Rose niet. Niet echt. Ik herinner me twee meisjes die in de vakantie over golfjes sprongen, maar ik weet niet meer waar we dan waren, of wat Rose zei en of ze het leuk vond. En ik weet dat mijn zussen bruidsmisjes waren op de bruiloft van een van onze burens, maar ik kan me alleen nog het kokertje Smarties voor de geest halen dat mijn moeder me tijdens de dienst gaf. Toen

al vond ik de rode het lekkerst, en die hield ik in mijn hand zodat ik rode vlekken in mijn handpalm kreeg. Maar ik weet niet meer wat Rose aanhad, of hoe ze eruitzag toen ze door het middenpad liep. Na de uitvaart vroeg ik Jas waar Rose was, en toen wees ze naar de urn op de schoorsteenmantel. ‘Hoe kan een meisje in zoiets kleins zitten?’ vroeg ik. Daarvan moest Jas huilen. Nouu ja, dat heeft ze me verteld. Zelf herinner ik me er niks meer van.

Op een dag moest ik als huiswerk een opstel over een bijzonder iemand maken. Toen heb ik in een kwartier een hele bladzijde over Wayne Rooney volgeschreven. Ik moest die bladzijde van mijn moeder verscheuren en iets over Rose schrijven. Maar ik wist niets te zeggen, dus ging mijn moeder met een rode kop en vochtige ogen tegenover me zitten en vertelde me wat ik moest opschrijven. Ze glimlachte waterig en zei: ‘Toen je pas was geboren, wees Rose op je piemeltje en vroeg of dat een worm was.’ Ik riep meteen: ‘Dat schrijf ik niet op!’ De glimlach verdween van haar gezicht. De tranen dropen van haar neus op haar kin. Daardoor voelde ik me rot en schreef het toch maar op. Een paar dagen later las de juf mijn opstel in de klas voor en kreeg ik een gouden ster van haar. Maar alle kinderen gingen me pesten en noemden me Wormpiemel.

2

Morgen ben ik jarig, en een week daarna moet ik naar mijn nieuwe school, Ambleside Church of England Primary. De school staat op ongeveer drie kilometer van het huis, dus moet mijn vader me met de auto brengen. Het is hier niet zoals in Londen. Hier zijn geen bussen of de metro als mijn vader te dronken is om het huis uit te gaan. Jas zei dat ze wel met me mee loopt als we niet kunnen worden gebracht, want haar school is nog anderhalve kilometer verder. Ze zei: 'Daar worden we slank van.' Ik keek naar mijn armen en zei: 'Jongens moeten niet te slank zijn.'

Jas hoeft niet af te vallen, maar ze eet heel weinig en leest altijd achter op de verpakking hoeveel calorieën ergens in zitten. Vandaag heeft ze een verjaardagstaart gebakken. Ze zegt dat die heel gezond is, met margarine in plaats van boter, en met bijna geen suiker. Waarschijnlijk zit er een raar smaakje aan. Maar hij ziet er wel lekker uit. Morgen gaan we ervan eten, en ik mag hem aansnijden omdat het mijn verjaardag is.

Eerder vandaag heb ik gekeken of er post was, en er was alleen een menukaart van The Curry House, en die heb ik verstoppt om te voorkomen dat mijn vader niet over de rooie gaat. Er was geen cadeautje van mijn moeder. En ook geen verjaarskaart. Misschien morgen. Ze vergeet het heus niet. Voordat we uit Londen vertrokken, heb ik een mooie verhuiskaart gekocht en naar haar gestuurd. Ik had er alleen het nieuwe adres en mijn naam op geschreven. Ik wist niet wat ik nog

meer moest schrijven. Ze woont nu in Hampstead met die man van de praatgroep. Hij heet Nigel, en ik heb hem ontmoet tijdens zo'n herdenkingsdienst in het centrum van Londen. Lange, warrige baard. Scheve neus. Rookt pijp. Hij schrijft boeken over mensen die boeken hebben geschreven. Ik snap niet wat het nut daarvan is. Zijn vrouw is ook op 9 september doodgegaan. Misschien gaat mijn moeder wel met hem trouwen. Misschien krijgen ze een kind en noemen ze dat Rose, en dan vergeten ze mij en Jas en Nigels eerste vrouw. Ik vraag me af of er van haar ook stukjes zijn gevonden. Misschien staat er bij hem ook een urn op de schoorsteenmantel, en misschien koopt hij daar op hun trouwdag bloemen voor. Dat zou mijn moeder heel naar vinden.

Roger is net mijn kamer in gekomen. Hij krult zich 's avonds graag op bij de verwarming, waar het warm is. Roger vindt het hier fijn. In Londen moest hij vanwege het verkeer altijd binnen blijven. Hier kan hij lekker rondlopen, en in de tuin zijn veel dieren om op te jagen. Op de derde dag hier vond ik 's ochtends iets voor de deur. Het was klein, grijs en dood. Volgens mij was het een muisje. Ik durfde het niet met mijn blote handen op te rapen, dus haalde ik een papieren tje, schoof het muisje daar met een stok op en kieperde alles in de vuilnisbak. Maar toen vond ik dat ineens heel gemeen, dus haalde ik het er weer uit, legde het onder de heg en deed er gras overheen. Roger mauwde, alsof hij het er helemaal niet mee eens was na al zijn harde werk. Ik vertelde hem dat ik misselijk word van dode dingen, en toen wreef hij met zijn rode lijf langs mijn rechterbeen, dus wist ik dat hij het begreep. Het is ook waar. Ik ben heel erg bang voor dode din-

gen. Het klinkt niet erg aardig, maar als Rose toch dood moest, ben ik blij dat ze haar in stukjes hebben gevonden. Het zou veel erger zijn geweest als ze haar stijf en koud onder de grond hadden gestopt, terwijl ze nog sprekend leek op het meisje van de foto's.

Waarschijnlijk waren we vroeger gelukkig. Op de foto's staan allemaal lachende mensen, alsof iemand net een heel goede mop heeft verteld. Mijn vader kon in Londen urenlang naar die foto's staren. We hadden er honderden, allemaal genomen voor 9 september, en die zaten rommelig door elkaar in vijf verschillende dozen. Vier jaar na de dood van Rose besloot hij ze op volgorde te leggen, met de oudste eerst en de nieuwste op het laatst. Hij kocht tien van die heel dure fotoalbums met een omslag van echt leer met gouden letters erop, en maandenlang was hij bezig die foto's op de juiste plek te plakken, en dan zei hij geen woord en dronk het ene glas na het andere. Maar hoe meer hij dronk, des te schever hij ze inplakte, dus moest hij de volgende dag de helft opnieuw doen. Daarom begon mijn moeder zeker met die verhouding. Dat woord had ik voor het eerst op tv gehoord, en ik had niet verwacht mijn vader dat ooit te horen schreeuwen. Dat kwam echt als een schok. Ik zou het nooit hebben geraden, ook niet toen mijn moeder opeens twee keer per week naar de praatgroep ging, vervolgens drie keer per week, en uiteindelijk wanneer ze maar kon.

Wanneer ik wakker word, vergeet ik soms dat ze weg is, en dan herinner ik het me weer, en dan slaat mijn hart over, net zoals wanneer je je verstapt of over de stoeprand struikelt. Alles komt ineens terug, en dan zie ik heel duidelijk voor me

wat er op Jas' verjaardag gebeurde, alsof mijn hersens zo'n hdtv zijn waarvan mijn moeder zei dat die zonde van het geld was toen ik er voor Kerstmis eentje vroeg.

Jas kwam een uur te laat thuis. Mijn ouders maakten ruzie.

'Christine zei dat je niet bij haar was,' zei mijn vader tegen mijn moeder toen ik de keuken in liep. 'Ik heb gebeld om het te controleren.'

Mijn moeder liet zich op de stoel bij de broodjes neerploffen, en dat vond ik best slim van haar, want zo had zij de eerste keus. Er waren broodjes met rosbief en broodjes met kip, en ook broodjes met iets geels erop, waarvan ik hoopte dat het kaas was en geen eiersalade. Mijn moeder had een feestmuts op, maar het huilen stond haar nader dan het lachen, en daardoor leek ze een beetje op zo'n verdrietige clown in het circus.

Mijn vader trok de koelkast open, pakte een biertje en sloeg de deur weer dicht. Er stonden al vier lege blikjes op de keukentafel. 'Waar was je dan verdomme?' vroeg hij.

Mijn moeder deed haar mond open om iets te zeggen, maar net op dat moment knorde mijn maag. Ze sprong op, en allebei draaiden ze zich naar me om.

'Mag ik een saucijzenbroodje?' vroeg ik.

Mijn vader gromde iets en pakte een bord. Ook al was hij kwaad, toch sneed hij voorzichtig een stuk taart af, en legde daar een saucijzenbroodje, een broodje en chips omheen. Vervolgens schonk hij een glas limonade in, met veel siroop, precies zoals ik dat lekker vind. Toen hij klaar was, stak ik mijn handen uit, maar hij liep straal langs me heen naar de schoorsteenmantel in de woonkamer. Ik vond dat heel irritant. Iedereen weet dat dode zussen geen honger hebben. Net toen

ik dacht dat mijn maag me levend zou opvreten, zwaaide de voordeur open.

‘Je bent laat!’ riep mijn vader, maar toen slaakte mijn moeder een gesmoorde kreet.

Jas lachte zenuwachtig. In haar neus fonkelde een diamanten knopje, en haar haren waren nog rozer dan kauwgum. Ik lachte terug, maar opeens – *knal* – ontplofte er iets. Mijn vader had het bord laten vallen en mijn moeder fluisterde: ‘Wat heb je gedáán?’

Jas werd knalrood. Mijn vader riep iets over Rose en wees naar de urn; hij knoeide limonade op het tapijt. Mijn moeder bleef stilletjes zitten, met haar blik op Jas’ gezicht gericht en met tranen in de ogen. Ik propte het saucijzenbroodje in mijn mond en verstopte een broodje onder mijn T-shirt.

‘Wat een familie...’ snauwde mijn vader. Hij keek van Jas naar mijn moeder, zijn gezicht strak van een verdriet waar ik niets van begreep. Jas had gewoon haar haar laten knippen, en ik snapte niet wat mijn moeder verkeerd had gedaan. Roger likte verjaardagstaart van het tapijt. Hij blies toen mijn vader hem bij zijn nekvel greep en de gang in gooide. Jas stormde naar haar kamer en sloeg de deur met een klap dicht. Het lukte me een broodje en drie minikrentenbolletjes te eten terwijl mijn vader de boel opruimde. Zijn handen trilden toen hij de restanten van Rose’ verjaardagsmaaltje opraapte.

Mijn moeder staarde naar de taart op het tapijt. ‘Het is allemaal mijn schuld,’ mompelde ze.

Ik schudde mijn hoofd. ‘Hij heeft geknoeid, niet jij,’ fluisterde ik terwijl ik naar de limonadevlek wees.

Mijn vader gooide het eten zo hardhandig in de vuilnisbak

dat die klepperde. Vervolgens ging hij weer razen en tieren. Het deed pijn aan mijn oren, dus holde ik de keuken uit, en ging naar Jas' kamer.

Ze zat voor de spiegel aan haar roze haar te frunniken. Ik gaf haar het broodje dat ik onder mijn T-shirt had verstopt. 'Je ziet er leuk uit,' zei ik, en daar moest ze om huilen. Meisjes zijn echt raar.

's Avonds biechtte mijn moeder alles op. Jas en ik lagen er op Jas' bed naar te luisteren. Dat was niet moeilijk. Mam huilde. Pap was aan het schreeuwen. Jas huilde de ogen uit haar kop, maar mijn ogen bleven droog.

Pap zei steeds weer 'verhouding', alsof het pas tot hem zou doordringen wanneer hij het maar vaak genoeg herhaalde.

'Je begrijpt het niet,' zei mam.

'Nigel zeker wel,' reageerde pap.

'Beter dan jij,' zei mam. 'We praten. Hij luistert. Hij maakt me...'

Maar wat Nigel mijn moeder maakte, hoorden we niet, want mijn vader vloekte.

Het hield niet op. Mijn voet ging slapen. Mijn vader stelde een heleboel vragen. Mijn moeder ging steeds harder huilen. Hij noemde haar een bedrieger en een leugenaar, en hij zei: 'Dit is verdomme de laatste druppel,' en daarvan kreeg ik dorst.

Mijn moeder probeerde tegen hem in te gaan, maar ze kreeg de kans niet. 'Heb je dit gezin nog niet genoeg laten doorstaan?' bulderde hij.

Plotseling hield het huilen op. Mijn moeder zei iets wat we niet konden verstaan.

‘Wát?’ riep mijn vader geschokt uit. ‘Wat zei je daar?’

Er klonken voetstappen in de gang. Toen hoorden we de stem van mam, heel zacht, voor Jas’ deur. ‘Ik kan dit niet meer,’ zei ze een paar keer, en ze leek opeens stokoud. Jas pakte mijn hand. ‘Ik denk dat het beter is als ik ga.’ Mijn vingers deden pijn toen Jas in mijn hand kneep.

‘Beter voor wie?’ vroeg pap.

‘Voor iedereen,’ antwoordde mam.

Toen was het de beurt van mijn vader om te huilen. Hij smeekte mijn moeder te blijven. Hij bood zijn excuses aan. Hij ging voor de voordeur staan, maar mijn moeder zei: ‘Uit de weg.’ Mijn vader vroeg om nog een laatste kans. Hij beloofde beter zijn best te doen, de foto’s op te ruimen, een baan te gaan zoeken. Toen mam naar buiten ging, zei hij: ‘Ik ben Rose kwijt en ik wil jou niet ook kwijtraken. We hebben je nodig!’

‘Niet zo hard als ik Nigel nodig heb,’ zei mam. En toen was ze weg. Pap sloeg met zijn vuist tegen de muur en brak zijn vinger. Vier weken en drie dagen moest die gespalkt blijven.